

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av räddningslagen och lagen om Räddningsinstitutet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av räddningslagen och lagen om Räddningsinstitutet (RP 184/2022 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 76/2022 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Ilpo Helismaa, inrikesministeriet
- räddningsöverdirektör Kimmo Kohvakka, inrikesministeriet
- regeringssekreterare Laura Siili-Hakkarainen, miljöministeriet
- rektor Mervi Parviainen, Räddningsinstitutet
- tf. räddningsdirektör Jari Korkiamäki, Helsingfors stads räddningsverk
- ledande brandinspektör Anssi Kuhlman, Västra Nylands välfärdsområde
- teknisk direktör Mikko Somersalmi, Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry
- ledande expert Kari Telaranta, Räddningsbranschens Centralorganisation i Finland SPEK.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- Utbildningsstyrelsen
- Regionförvaltningsverket i Södra Finland
- Södra Savolax välfärdsområde
- Vanda och Kervo välfärdsområde
- Räddningsverket i Östra Nyland
- Västra Nylands räddningsverk
- Välfärdsområdesbolaget Hyvil Ab
- Finlands Kommunförbund
- Invalidförbundet rf

Betänkande FvUB 41/2022 rd

- Finlands Disponentförbund rf
- Finlands Fastighetsförbund rf
- Finlands Brandbefälsförbund
- Suomen pelastusalan ammattilaiset SPAL ry
- Finlands Avtalsbrandkårers Förbund rf
- Suomen Vuokranantajat ry
- Handikappforum rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att räddningslagen och lagen om Räddningsinstitutet ändras.

Syftet med propositionen är att i enlighet med regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marin's regering revidera räddningslagen utgående från en övergripande utredning, så att kapaciteten och resurserna hos räddningsväsendet och nödcentralerna säkerställs med beaktande av nationella och regionala servicebehov och så att räddningsmyndigheternas lednings- och lägescentraler som helhet förenhetligas och det ses till att de kopplas till andra myndigheters lednings- och lägescentraler.

Enligt propositionen fogas det till räddningslagen bestämmelser om en delegation för civil krisberedskap som har till uppgift att bistå inrikesministeriet vid utvecklingen av räddningsväsendet. Lagens bestämmelser om rätt att få uppgifter och bestämmelserna om register, lagens definitioner, termer och paragrafhänvisningar preciseras och kompletteras.

Det föreslås att skyldigheten att skaffa brandvarnare och hålla dem i skick ska ligga hos ägaren till byggnaden. Den reglering som gäller räddningsverkets tillsynsuppgift preciseras och till lagen fogas en ny bestämmelse om förutsättningarna för brandsyn medan ett byggprojekt pågår.

Det föreslås att avtalsbrandkårernas ställning vid produktion av tjänster som ingår i räddningsverksamheten ändras på det sätt som lagstiftningen om välfärdsområden förutsätter.

Bestämmelserna om lägesbildsverksamheten inom räddningsverksamheten och rätten att få uppgifter om den preciseras. Till lagen fogas en bestämmelse om ledning av räddningsverksamheten inom ett samarbetsområde för räddningsverksamheten. Rättigheterna för inrikesministeriets räddningsmyndighet när det gäller ledningen av räddningsverksamheten kompletteras och preciseras. Befogenheterna för räddningsledare förtydligas så att de i den mån de är nödvändiga också ska kunna användas när en olycka är uppenbart överhängande. Enligt förslaget fogas det till lagen bestämmelser om planeringen av det bistånd som behövs vid räddningsverksamheten inom ett samarbetsområde för räddningsverksamhet samt bestämmelser om planeringen av ledningen av räddningsverksamheten på riksnivå och av samarbetet. Bestämmelserna om statens deltagande i upprätthållandet av den beredskap som räddningsväsendet behöver kompletteras. Dessutom preciseras bestämmelserna om ersättningen av kostnaderna för räddningsväsendet.

Enligt förslaget fogas det till lagen om Räddningsinstitutet en ny bestämmelse om att Räddningsinstitutet är behörig myndighet att besluta om rätt att med stöd av yrkeskvalifikationer som

Betänkande FvUB 41/2022 rd

förvärvats i en annan stat inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet vara verksam i en tjänst eller uppgift som manskap, underbefäl och befäl i huvudsyssla vid ett räddningsverk som deltar i räddningsverksamhet eller vara verksam som sotare eller sköta jouruppgifter vid Nödcentralverket.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2024. De bestämmelser som gäller välfärdsområdets räddningsverksamhet och dess kostnader föreslås dock träda i kraft den 1 januari 2023 eller så snart som möjligt efter det.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Propositionens utgångspunkter

Regeringen föreslår att räddningslagen (379/2011) och lagen om Räddningsinstitutet (607/2006) ändras. Propositionen är en del av ett projekt som syftar till att revidera räddningslagen. Syftet med denna proposition är att genomföra brådskande och nödvändiga ändringar. De ändringar i räddningslagen som lyfts fram i projektet och som kräver grundligare lagberedning och konsekvensbedömning ska genomföras under nästa regeringsperiod.

Syftet med propositionen är att förbättra den övergripande utvecklingen och samordningen av de olika ministeriernas och de övriga ansvarsområdenas verksamhet inom räddningsväsendet, effektivisera den regionala och riksomfattande ledningen av räddningsverksamheten samt upprätthållandet och förmedlingen av lägesbilden samt förbättra beredskapen för räddningsverksamhet och planeringen av den särskilt inom samarbetsområdet.

Syftet med de ändringsförslag i propositionen som gäller förebyggande av olyckor är att förtydliga regleringen och myndighetspraxisen samt att på detta sätt främja och upprätthålla brandsäkerheten i byggnader. Syftet med de ändringar som gäller brandvarnare i bostäder är att skyldigheterna ska fullgöras bättre än för närvarande och att regleringen ska vara tydlig. Syftet med de ändringar som gäller räddningsverkets tillsynsuppgift är att effektivisera myndighetspraxisen samt förtydliga förhållandet mellan tillsynen enligt räddningslagen och tillståndsbehandlingen och tillsynen i samband med byggande. Syftet med rätten för räddningsmyndigheterna enligt räddningslagen att få uppgifter och med de ändringar som gäller åtgärds-, övervaknings-, och beredskapsregistret är att säkerställa att räddningsmyndigheterna har tillgång till alla uppgifter som de behöver för att sköta den lagstadgade räddningsverksamheten, tillsynsuppgifterna, beredskapen och förebyggandet av olyckor.

Ett syfte med propositionen är också att organisera ett förfarande för erkännande av yrkeskvalifikationer genom att föreskriva att Räddningsinstitutet ska vara den aktör som svarar för erkännandet av yrkeskvalifikationer i fråga om behörighetskraven för manskap, underbefäl och befäl inom räddningsbranschen, jourhavande vid nödcentraler samt sotare.

Sammantaget anser förvaltningsutskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen men med följande kommentarer och ändringsförslag.

Betänkande FvUB 41/2022 rd

Ledning och lägesbild

Enligt det föreslagna 34 § 4 mom. i räddningslagen kan inrikesministeriets räddningsmyndighet överta ledningen, om det är nödvändigt på grund av de riksomfattande arrangemang som krävs eller på grund av olyckans art eller omfattning. Inrikesministeriets räddningsmyndighet ansvarar i sådana fall för uppdateringen av lägesbilden och för samordningen av verksamheten.

Förvaltningsutskottet konstaterar att 23 § i den gällande räddningslagen också i nuläget förutsätter kontinuerlig nationell ledningsberedskap och förmåga att upprätthålla lägesbilden inom såväl den nationella som den internationella räddningsverksamheten. Utskottet anser det vara viktigt att inrikesministeriet som räddningsväsendets högsta ledning har förmåga att utveckla och styra beredskapsarrangemangen samt beredskap för riksomfattande ledning.

Förvaltningsutskottet lyfter i detta sammanhang fram att räddningsväsendets riksomfattande prestationsförmåga i huvudsak bygger på lokal och regional prestationsförmåga (resurser, kompetens, inventarier och övrigt material, verksamhetsmodeller). Utskottet anser att det på riksnivå måste finnas förmåga att leda, styra och samordna hela räddningsväsendets system, dess beredskap för räddningsverksamhet samt att leda och stödja den egentliga räddningsverksamheten. Det bör också noteras att räddningsverksamheten kräver samordning med olika ministerier och ansvarsområden.

Utskottet konstaterar att riksomfattande ledning av räddningsverksamheten inte innebär ett ingrepp i ledningen av räddningsmyndigheten i ett enskilt välfärdsområde som räddningsledare. På order av den riksomfattande räddningsledaren kan dock till exempel resurserna inom räddningsväsendet i välfärdsområdet riktas någon annanstans, om det övergripande läget kräver det. Räddningsverksamhet och beredskap för verksamhet vid störningar, storolyckor och under undantagsförhållanden förutsätter att räddningsväsendets system fungerar enhetligt. Verksamheten på lokal, regional och nationell nivå måste vid behov snabbt kunna samordnas för att de resurser som behövs ska kunna erhållas. För att enhetsprincipen ska bli verklighet måste verksamheten ledas och samordnas både under normala förhållanden och undantagsförhållanden. Utskottet anser att detta förutsätter att det inrättas ett nationellt enhetligt ledningssystem för räddningsverksamheten och att systemet upprätthålls.

Dessutom förutsätter den riksomfattande kapaciteten hos ledningssystemet för räddningsverksamheten kontinuerlig ledningsförmåga, situationsmedvetenhet och en lägesbild som upprätthålls lokalt, regionalt och nationellt. Lägesbilden sammanställs bland annat av hotande eller inträffade olyckor och sådana störningssituationer, andra händelser och hot om sådana som kan inverka på uppgifterna eller beredskapen inom räddningsverksamheten. Dessutom behövs en lägesbild över beredskapen inom servicesystemet för räddningsverksamheten som innehåller information bland annat om servicesystemets funktion och belastning, personal- och materialresurser samt funktionen när det gäller stödtjänsterna.

Enligt utredning till utskottet förutsätter den kontinuerliga 24/7-beredskapen för riksomfattande ledning och upprätthållande av lägesbilden vid den riksomfattande läges- och ledningscentralen en ökning på uppskattningsvis sex årsverken vid inrikesministeriet. I den allmänna motiveringen till propositionen under rubriken Konsekvenser för den offentliga ekonomin (s. 25) konstateras

Betänkande FvUB 41/2022 rd

det att vid sidan av sina övriga uppgifter av jourkaraktär ska dessa personer delta i utarbetandet och upprätthållandet av de planer som gäller ledningen av och samverkan inom räddningsverksamheten på riksnivå och som inrikesministeriet ansvarar för.

Enligt utredning till förvaltningsutskottet överlappar den riksomfattande lägesbildsverksamheten inte verksamheten med välfärdsområdenas lägesbildsverksamhet. Det är inte heller fråga om ett nytt läges- och ledningscentrum som ska inrättas, utan det är fråga om en nationell lednings- och lägescentral som är i grundläggande beredskap och som enligt planerna ska inrättas i anslutning till lednings- och lägescentralen i Nyland. Enligt utredning till utskottet är det fråga om ett läges- och ledningscenter vars uppgifter vid behov ska uppskalas från att gälla välfärdsområdet/samarbetsområdet till att vara riksomfattande.

I de yttranden som utskottet fått hänvisas det till sådan gedigen kompetens som ledningen och lägescentralen förutsätter. Utskottet konstaterar utifrån inkommen utredning att man i den riksomfattande lednings- och lägescentralverksamheten med den ovan beskrivna strukturen anlitar erfaren och utbildad personal i uppgifter inom räddningsverksamheten kompletterad med personal i nationella och internationella samordningsuppgifter vid inrikesministeriets räddningsavdelning.

Förvaltningsutskottet välkomnar att man genom den personalstyrka och de tekniska investeringar som föreslås i propositionen kan utrusta en av läges- och ledningscentralerna med 24/7-beredskap i samarbetsområdet för räddningsverksamheten till ett riksomfattande läges- och ledningscentrum.

Avtalsbrandkårer

I propositionen föreslås det att 27 § 4 mom. i räddningslagen ändras så att välfärdsområdet själv kan producera de tjänster som hör till räddningsverksamheten eller enligt avtal skaffa dem av avtalsbrandkårer eller andra sammanslutningar som är verksamma inom räddningsbranschen, dock inte i uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt. I detaljmotiveringen till propositionen konstateras det att den bestämmelse som föreslås i räddningslagen är informativ och att bestämmelser om beslut om produktionssättet finns i lagen om välfärdsområden.

Förvaltningsutskottet konstaterar i detta sammanhang att välfärdsområdet, sedan välfärdsområdena inlett sin verksamhet, ansvarar för ordnandet av räddningsväsendet inom sitt område (4 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet (613/2021)). Enligt 7 § 1 mom. 3 punkten i lagen om välfärdsområden (611/2021) inbegriper välfärdsområdets organiseringsuppgift ansvaret för valet av produktionssätt för de tjänster och andra åtgärder som organiseringen av uppgiften kräver. Enligt motiveringen till bestämmelsen bestämmer organiseringsansvaret i sig inte hur tjänsterna ska produceras. Beslutet om produktionssättet omfattar frågan om tjänsten ska produceras i egen regi eller i samarbete mellan välfärdsområdena eller om den med stöd av avtal ska skaffas någon annanstans. Enligt 9 § 1 mom. i lagen om välfärdsområden får ett välfärdsområde, om inte något annat föreskrivs genom lag, producera de tjänster som omfattas av dess organiseringsansvar självt eller i samarbete med andra välfärdsområden eller enligt avtal skaffa dem av andra tjänsteproducenter.

Betänkande FvUB 41/2022 rd

Utskottet konstaterar att beslut om val av produktionssätt efter välfärdsområdesreformen inte i sak ändras i förhållande till det tidigare kommunala systemet. Enligt 9 § 1 mom. i kommunallagen (410/2015) kan en kommun eller samkommun själv producera de tjänster som den ansvarar för att ordna eller med stöd av avtal skaffa tjänsterna av någon annan serviceproducent.

Trots det som sägs ovan har det vid förvaltningsutskottets sakkunnigutfrågning dock framförts att ordalydelsen i det föreslagna 27 § 4 mom. kan tolkas på olika sätt och också så att den trots den informativitet som avses i bestämmelsen också kan få materiell betydelse. Utskottet har också fäst uppmärksamhet vid propositionens allmänna motiv, där det i avsnittet om de viktigaste förslagen (s. 21) konstateras att det föreslås att 27 § 4 mom. i räddningslagen preciseras så att det av momentet tydligt framgår välfärdsområdets uppgift vid valet av sättet att producera tjänster samt avtalsbrandkårens jämlika ställning som producent av räddningsväsendets tjänster. En del av remissinstanserna konstaterar också i sina utlåtanden att slopandet av frasen ”som hjälp” torde kunna tolkas så att avtalsbrandkårernas och andra sammanslutningars behörighet i räddningsverksamheten kommer att öka och anser att ändringen i fråga är en betydande överlåtelse av behörighet från myndigheter till enskilda aktörer.

Förvaltningsutskottet konstaterar att enligt 124 § i grundlagen får uppgifter, som innebär betydande utövning av offentlig makt ges endast myndigheter. Innehållet i betydande utövning av offentlig makt har dock inte entydigt öppnats i grundlagen eller dess förarbeten. Traditionellt (t.ex. RP 1/1998 rd, s. 180) har det ansetts att betydande utövning av offentlig makt är användning av maktmedel som baserar sig på självständig prövning eller andra betydande ingrepp i individens grundläggande fri- och rättigheter. Flera av räddningsväsendets uppgifter omfattar eller kan inbegripa betydande utövning av offentlig makt. Förvaltningsutskottet konstaterar också att grundlagsutskottet i sitt utlåtande (GrUU 31/2002 rd — RP 44/2002 rd, s. 2) har konstaterat att det inte finns några konstitutionella hinder för att i lag upprepa innehållet i någon bestämmelse i grundlagen, även om det inte finns skäl att sträva efter detta. Det är juridiskt onödigt att upprepa bestämmelserna, så förvaltningsutskottet föreslår att upprepningen av betydande utövning av offentlig makt i 4 mom. stryks på det sätt som anges i detaljmotiveringen. Förvaltningsutskottet anser att uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt inte heller i fortsättningen kan anförtros avtalsbrandkårer, även om detta inte särskilt har konstaterats i räddningslagen.

Enligt utredning till utskottet har begränsningen av användningen av avtalsbrandkårer till andra uppgifter än sådana som innebär betydande offentlig makt i tillämpningspraxis inneburit att räddningsverken, deras personal och deras räddningsmyndigheter har ansvarat för ledningen av räddningsverksamheten och utövandet av myndighetsbefogenheter i anslutning till den, bevakningsuppgifter inom räddningsväsendet, andra uppgifter som uttryckligen föreskrivits för räddningsmyndigheten samt sådana uppgifter i anslutning till räddningsverksamheten som förutsätter omedelbar utryckningsberedskap. Räddningsverkens personal har också på det sätt som förutsätts i 11 § i arbetarskyddslagen (738/2002) ansvarat för sådana uppgifter som kräver särskild kompetens.

Användningen av avtalsbrandkårer i räddningsverksamheten är enligt utskottets uppfattning inte heller i fortsättningen fritt valbar för välfärdsområdet, utan välfärdsområdets möjlighet att anskaffa tjänster inom räddningsväsendet av avtalsbrandkårer har begränsats avsevärt i annan lagstiftning. Räddningsväsendets tjänster kan således inte heller i fortsättningen helt skaffas av avtalsbrandkårer eller andra tjänsteproducenter.

Betänkande FvUB 41/2022 rd

Enligt 7 § 1 mom. 5 punkten i lagen om välfärdsområden ingår i organiseringsansvaret ansvaret för utövandet av myndigheternas behörighet på det sätt som ordnandet av uppgiften förutsätter. Enligt 4 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet (613/2021) ansvarar ett välfärdsområde för ordnandet av räddningsväsendet inom sitt område på det sätt som föreskrivs i den lagen och annanstans i lag. Enligt motiveringen till 7 § 1 mom. 5 punkten i lagen om välfärdsområden ska välfärdsområdet för skötseln av uppgifter som förutsätter utövande av offentlig behörighet ha personal i tjänsteförhållande. Förvaltningsutskottet anser att denna reglering begränsar användningen av avtalsbrandkärer till uppgifter där myndigheternas behörighet inte utövas.

Den föreslagna regleringen tillsammans med annan gällande lagstiftning säkerställer att betydande offentlig makt utövas endast av räddningsmyndigheterna. I räddningslagen föreskrivs uttryckligen om de uppgifter som hör till räddningsmyndighetens behörighet och som således inte kan anförtros en avtalsbrandkår. Den som med stöd av 26 § i räddningslagen förordnas till räddningsmyndighet ska stå i tjänsteförhållande och vara anställd hos räddningsverket. Personalen vid en avtalsbrandkår kan således inte förordnas till räddningsmyndighet.

Utskottet konstaterar att räddningsverksamheten alltid leds och befogenheterna utövas av räddningsmyndigheten. Räddningsmyndigheten svarar alltid för räddningsväsendets tillsynsuppgifter. En tjänsteinnehavare vid räddningsverket svarar för de uppgifter som föreskrivits för räddningsmyndigheten. Avtalsbrandkårerna är inte självständiga i någon uppgift eller inom något område, utan ledningen, styrningen och övervakningen av räddningsväsendets uppgifter hör alltid till myndigheterna inom räddningsväsendet. Räddningsmyndigheten svarar för och leder varje uppdrag som avtalsbrandkåren utför.

Förvaltningsutskottet anser därför att den föreslagna ändringen inte utvidgar användningen av avtalsbrandkärer jämfört med nuläget. Den föreslagna ändringen överför inte heller räddningsverkets uppgifter till avtalsbrandkärer och ökar inte avtalsbrandkårernas självständighet jämfört med nuläget. Utskottet vill dock i detta sammanhang betona avtalsbrandkårernas betydelse särskilt i glesbygdsområden och anser också att det är viktigt att de bildar en nödvändig reserv i tätare bebyggda områden. Av dessa orsaker är det inte heller motiverat att begränsa användningen av avtalsbrandkärer jämfört med nuläget.

Enligt utredning till utskottet är det huvudsakliga syftet med ändringen att samordna bestämmelsen i räddningslagen med lagstiftningen om välfärdsområden som trädde i kraft vid ingången av 2023. Eftersom den formulering som föreslås i 27 § 4 mom. i räddningslagen enligt utredning till utskottet skapar ovisshet om både innehållet i regleringen och dess konsekvenser, föreslår förvaltningsutskottet i detaljmotiveringen att momentet preciseras.

Brandvarnare

I 17 § i propositionen föreslås det att ansvaret för att anskaffa och underhålla brandvarnare för bostäder ska hänföras till byggnadens ägare i stället för till den boende. Den som bor i lägenheten svarar för sin del för att han eller hon utan dröjsmål underrättar ägaren om fel i brandvarnare och andra anordningar.

Betänkande FvUB 41/2022 rd

Enligt den föreslagna 17 § 4 mom. har ägaren till en byggnad eller dennes representant rätt att få tillträde till en lägenhet, när det är nödvändigt för uppfyllandet av en skyldighet som gäller anskaffning av brandvarnare och uppfyllandet av skyldigheten att hålla dem i skick. Besöket i lägenheten ska ordnas inom rimlig tid och vid en tidpunkt som passar lägenhetsinnehavaren, om inte arbetet är brådskande eller av en sådan art att det kräver något annat.

Grundlagsutskottet konstaterar i sitt utlåtande om propositionen (GrUU 76/2022 rd) att utskottet upprepade gånger har förutsatt att det i befogenhetsbestämmelserna skrivs in att inspektioner i bostäder bara får förrättas om det är nödvändigt för att utreda de omständigheter som inspektionen avser (t.ex. GrUU 54/2014 rd, s. 3, och de utlåtanden som nämns där). Enligt grundlagsutskottet kan exempelvis elsäkerheten hos anordningar och anläggningar övervakas genom inspektioner i lokaler som omfattas av hemfriden. I bestämmelserna ska det då tillräckligt exakt sägas ut vilka de omständigheter med relevans för de grundläggande fri- och rättigheterna är som nödvändigtvis kräver att det finns inspektionsbefogenheter för att de ska kunna övervakas och som föranleder att en inspektion får göras (till exempel skyddet av människors liv och säkerhet). Regleringen ska vara preciserad på så sätt att den gäller situationer där det finns en konkret och grundad misstanke om att de grundläggande fri- och rättigheterna äventyras (GrUU 39/2016 rd, s. 3—6). Det är bland annat fråga om att trygga ägarens egendomsskydd enligt 15 § i grundlagen. Bestämmelsen måste dock också i det nu aktuella regleringssammanhanget av konstitutionella skäl ändras så att villkoret för tillträde till en lägenhet är kopplat till nödvändighet i stället för till behövlighet för fullgörandet av den skyldighet som föreskrivs i paragrafen. Förvaltningsutskottet föreslår i detaljmotiven att bestämmelsen ändras på det sätt som grundlagsutskottet föreslår, även om grundlagsutskottet inte har ansett att den föreslagna ändringen är ett villkor för att lagförslaget ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Att göra upp öppen eld

I propositionens förslag till 6 § 1 mom. i räddningslagen sägs att öppen eld inte får göras upp under den tid för vilken Meteorologiska institutet har utfärdat varning för terrängbrand, eller om förhållandena på grund av torka eller vind eller av någon annan orsak är sådana att risken för terrängbrand eller annan eldsvåda är uppenbar. Det föreslås att det till momentet för tydlighetens skull och för att förenhetliga tillämpningspraxis fogas en definition av öppen eld. Med öppen eld avses lägereld eller annan motsvarande användning av eld, som kan leda till att elden sprider sig längs marken eller på grund av gnistbildning.

Förvaltningsutskottet anser det motiverat att den gällande 6 § om uppgörande av öppen eld förtydligas genom att definitionen av öppen eld flyttas från motiveringen till bestämmelsen. I de yttranden som utskottet fått har det framförts att förbudet inte bör gälla till exempel offentliga tillställningar för vilka det har utarbetats en räddningsplan för offentliga tillställningar enligt 16 §.

Enligt utredning till utskottet och propositionsmotiven hindrar förbudet mot öppen eld inte i sig att eld används på ett kontrollerat sätt med iakttagande av särskild försiktighet. Förbudet gäller endast sådan användning av eld som kan leda till att elden sprider sig längs marken eller på grund av gnistbildning. Utskottet konstaterar att enbart det faktum att eld används till exempel i affärsverksamhet inte i sig är ett tecken på att elden kan spridas längs marken eller på grund av gnistbildning. Iakttagandet av särskild försiktighet, användningen av ett obrännbart underlag, en

Betänkande FvUB 41/2022 rd

kanal och andra motsvarande strukturella lösningar kan enligt utredning till utskottet vara motiverade för en sådan bedömning att elden inte kan spridas längs marken eller på grund av gnistbildning. Utskottet konstaterar att det är omöjligt att genom lag föreskriva tillräckligt heltäckande om tillåtna former av hantering av eld. Tillåtelse av eller förbud mot olika former av uppgörande av eld under den tid varning för terrängbrand har utfärdats bör enligt bestämmelsen bedömas utifrån huruvida det är möjligt att en eldsvåda bryter ut via marken, till exempel på grund av eldstadens konstruktion eller med anledning av gnistbildning på grund av det bränsle som används eller den vindstyrka som råder.

Rätt att få uppgifter för räddningsverksamhet och tillsynsuppgifter

Det föreslås att 89 § 2 mom. 3 punkten i räddningslagen ändras så att räddningsmyndigheten har rätt att få uppgifter om tillsynsobjekt och uppgifter som anknyter till dem ur Säkerhets- och kemikalieverkets register. Enligt detaljmotiveringen till propositionen är avsikten att säkerställa tillgången till behövliga uppgifter när registren ändras. För att kunna sköta sina lagfästa uppgifter behöver räddningsmyndigheterna uppgifter bland annat ur Säkerhets- och kemikalieverkets register för tillsyn över kemikalieanläggningar och ur kemikalieproduktregistret.

Förvaltningsutskottet har gjorts uppmärksam på att tillägget ”och uppgifter som anknyter till dem” inte är motiverat i propositionen och att formuleringen ger en felaktig uppfattning om omfattningen av tillgången till uppgifter. Enligt utskottets uppfattning har syftet med ändringen inte varit att utvidga rätten att få uppgifter, utan att säkerställa att uppgifterna erhålls i nuvarande omfattning oberoende av namnändringar i registren. Utskottet anser att det med tanke på en noggrant avgränsad reglering kan anses vara tillräckligt att begränsa rätten att få information till Säkerhets- och kemikalieverkets tillsynsobjekt, när tillsynsobjekten har fastställts i lagstiftningen om Säkerhets- och kemikalieverket och föreslår därför att den föreslagna utvidgningen av rätten att få information slopas.

Dessutom föreslås det att det till 89 § 2 mom. fogas en ny 11 punkt med stöd av vilken räddningsmyndigheten har rätt att få uppgifter ur det register över larmanläggningar som Nödcentralsverket för. I propositionens detaljmotiv sägs att för att kunna sköta sina lagfästa uppgifter behöver räddningsmyndigheterna uppgifter bland annat om anläggningens innehavare, läge och kontaktpersoner, uppgifter om byggnadens position samt identifikations- och kontaktuppgifter, anläggningens typ och innehavare samt de kontaktpersoner som kan nå i larmsituationer. Räddningsmyndigheten kan behöva kontaktuppgifterna till anläggningens innehavare också för fakturering av falska brandlarm.

Utskottet konstaterar att det i lagen om nödcentralsverksamhet (692/2010) inte uttryckligen föreskrivs om registret över larmanordningar, så med tanke på regleringens tydlighet och exakthet är det motiverat att det i bestämmelsen hänvisas till bestämmelsen om uppgifter som ska registreras i nödcentralsdatasystemet i lagen om nödcentralsverksamhet. Då motsvarar regleringen till sin exakthet till exempel den rätt att få uppgifter som föreskrivs i gällande 89 § 2 mom. 9 punkten. Utskottet redogör närmare för frågan i detaljmotiveringen.

Betänkande FvUB 41/2022 rd

Register över åtgärds- och beredskapsuppgifter

I 91 § 3 mom. i räddningslagen, som gäller åtgärdsregistret, föreslås det att hänvisningen till den upphävda 25 § ändras till en hänvisning till 27 § 4 mom. Förvaltningsutskottet behandlar för närvarande regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om nödcentralsverksamhet (RP 149/2022 rd), där det föreslås en ändring med samma innehåll i samma moment. Det är ändamålsenligt att ändringen behandlas i samband med RP 149/2022 rd. Utskottet föreslår att bestämmelsen stryks och hänvisar till detaljmotiven.

I 92 § i den gällande räddningslagen föreskrivs det om ett register över beredskapsuppgifter: räddningsverket och sådana sammanslutningar som i enlighet med 46 § är skyldiga att under räddningsverkets ledning delta i planeringen av räddningsverksamheten och sköta sina lagstadgade uppgifter i samband med räddningsverksamhet och att förbereda sig på skötseln av dessa uppgifter under normala förhållanden och undantagsförhållanden, ska för skötseln av sina uppgifter och beredskapen för dem upprätta ett personregister över personer och resurser som avsatts för uppgifterna. Det föreslås att det blir obligatoriskt att föra ett register över beredskapsuppgifter.

Utskottet konstaterar utifrån inkommen utredning att den obligatoriska regleringen av registerföringen är förknippad med så många kvarstående frågor att det enligt utskottet finns skäl att reservera mer tid för bedömning och precisering av regleringens konsekvenser. Enligt utredning till förvaltningsutskottet bereder inrikesministeriet ett fortsatt projekt för att revidera räddningslagen. I samband med projektet är avsikten att grundligt utreda frågor som gäller registerföringen. Förvaltningsutskottet anser att det är motiverat att utreda frågorna om det register som avses i 92 § i räddningslagen i samband med det fortsatta projektet för att revidera räddningslagen och föreslår att bestämmelsen stryks på det sätt som anges i detaljmotiveringen.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om ändring av räddningslagen

17 §. Brandvarnare. Grundlagsutskottet fäster i sitt utlåtande uppmärksamhet vid paragrafens 4 mom. enligt vilket byggnadens ägare eller dennes representant har rätt att få tillträde till lägenheten när det är nödvändigt för fullgörandet av skyldigheten enligt paragrafen. Besöket i lägenheten ska ordnas inom rimlig tid och vid en tidpunkt som passar lägenhetsinnehavaren, om inte arbetet är brådskande eller av en sådan art att det kräver något annat.

Enligt grundlagsutskottet är den föreslagna bestämmelsen relevant i synnerhet med avseende på skyddet för hemfriden enligt 10 § 1 mom. i grundlagen. Grundlagsutskottet har upprepade gånger förutsatt att det i befogenhetsbestämmelserna skrivs in att inspektioner i bostäder bara får förrättas om det är nödvändigt för att utreda de omständigheter som inspektionen avser (se t.ex. GrUU 54/2014 rd, s. 3, och de utlåtanden som nämns där). Enligt grundlagsutskottet kan exempelvis elsäkerheten hos anordningar och anläggningar övervakas genom inspektioner i lokaler som omfattas av hemfriden. I bestämmelserna ska det då tillräckligt exakt sägas ut vilka de omständigheter med relevans för de grundläggande fri- och rättigheterna är som nödvändigtvis kräver att det finns inspektionsbefogenheter för att de ska kunna övervakas och som föranleder att en inspek-

Betänkande FvUB 41/2022 rd

tion får göras (till exempel skyddet av människors liv och säkerhet). Regleringen ska vara preciserad på så sätt att den gäller situationer där det finns en konkret och grundad misstanke om att de grundläggande fri- och rättigheterna äventyras (GrUU 39/2016 rd, s. 3—6). Grundlagsutskottet konstaterar också att det bland annat är fråga om att trygga ägarens egendomsskydd enligt 15 § i grundlagen.

På grund av grundlagsutskottets utlåtande måste bestämmelsens finska ordalydelse också i det nu aktuella regleringssammanhanget av konstitutionella skäl ändras så att villkoret för tillträde till en lägenhet är kopplat till nödvändighet i stället för till behövlighet för fullgörandet av den skyldighet som föreskrivs i paragrafen. Den svenska texten ändras inte.

27 §. Uppgifter för välfärdsområdets räddningsväsende och för räddningsverket. Med hänvisning till den allmänna motiveringen föreslår förvaltningsutskottet att den ovisshet som den föreslagna formuleringen i 4 mom. ger upphov till om bestämmelsernas innehåll och konsekvenser korrigeras genom att det i enlighet med den gällande lagen fogas en hänvisning till 32 § och genom att den helhet som ingår i 27 § beaktas bättre. Dessutom föreslår utskottet med hänvisning till den allmänna motiveringen att betydande utövning av offentlig makt stryks ur momentet som rättsligt onödigt.

Utskottet föreslår också att momentet kompletteras med en hänvisning till lagen om välfärdsområden i dess helhet, varvid alla sätt att producera tjänster enligt den lagen är möjliga, såsom att producera tjänster i samarbete med ett annat välfärdsområde (9 § 1 mom.).

I 27 § i räddningslagen föreskrivs det informativt om uppgifter för välfärdsområdets räddningsväsende och för räddningsverket inom räddningsväsendet. Enligt 27 § 2 mom. i räddningslagen sköter räddningsverket inom sitt område räddningsväsendets uppgifter enligt vad välfärdsområdet beslutar. I bestämmelsen har räddningsverkets viktigaste uppgiftshelheter samlats och deras närmare innehåll bestäms i räddningslagens detaljerade bestämmelser. I 27 § 3 mom. i räddningslagen finns bestämmelser om andra uppgifter för räddningsverket än de som anges i räddningslagen. Förvaltningsutskottet föreslår för tydlighetens skull att 4 mom. ändras så att sambandet till hela 27 § lyfts fram genom att det konstateras att välfärdsområdet dessutom kan producera tjänster som hör till räddningsverksamheten enligt 32 § i denna lag genom att skaffa dem av avtalsbrandkårar eller andra sammanslutningar som är verksamma inom räddningsbranschen på det sätt som föreskrivs i lagen om välfärdsområden.

31 a §. Lägesbildsverksamhet. Förvaltningsutskottet fäster uppmärksamhet vid en ändamålsenlig användning av begreppen räddningsväsendet och räddningsverksamheten. Det finns en betydande innehållsmässig skillnad mellan begreppen räddningsväsendet och räddningsverksamhet. Enligt utredning till utskottet har lägesbildsverksamhetens omfattning under beredningen av propositionen preciserats så att den också gäller lägesbilden före olyckan, men ett felaktigt uttryck har av misstag utelämnats i det föreslagna 31 a § 2 mom. Därför föreslår utskottet att begreppet räddningsverksamheten i 2 mom. ändras till räddningsväsendet.

89 §. Rätt att få uppgifter för räddningsverksamhet och tillsynsuppgifter. I överensstämmelse med vad som sägs i de allmänna motiven har syftet med paragrafens 3 punkt inte varit att utvidga rätten att få uppgifter, utan att säkerställa att uppgifterna erhålls i nuvarande omfattning

Betänkande FvUB 41/2022 rd

oberoende av namnändringar i registren. Formuleringen ”och uppgifter som anknyter till dem” i propositionen ger dock en felaktig uppfattning om omfattningen av tillgången till uppgifter och förvaltningsutskottet föreslår att den stryks.

Dessutom måste 11 punkten i paragrafen i enlighet med vad som anförts i den allmänna motiveringen förtydligas och preciseras så att det i stället för registret över anmälare föreskrivs om rätten att få uppgifter om vissa uppgifter som föreskrivs i lag. Förvaltningsutskottet behandlar för närvarande regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om nödcentralsverksamhet och till lagar som har samband med den (RP 149/2022 rd), genom vilken en ny 8 punkt fogas till 17 § i lagen om nödcentralsverksamhet (692/2010). Utskottet föreslår att hänvisningen i den föreslagna 11 punkten gäller objektinformation, lokaliseringssuppgifter och geografisk information om till nödcentralen kopplade brandlarmanläggningar, automatiska släckanläggningar samt information om testverksamhet och felsituationer, som avses i 17 § 8 punkten i lagen om nödcentralsverksamhet, som träder i kraft samtidig med denna lag den 1 januari 2024. Då motsvarar regleringen till sin exakthet till exempel den rätt att få uppgifter som föreskrivs i gällande 89 § 2 mom. 9 punkten.

91 §. Åtgärdsregister. Utskottet hänvisar till vad det sagts i den allmänna motiveringen och föreslår att paragrafen stryks.

92 §. Register över beredskapsuppgifter. Utskottet hänvisar till vad det sagts i den allmänna motiveringen och föreslår att paragrafen stryks.

2. Lagen om ändring av lagen om Räddningsinstitutet

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelsen. Utskottet föreslår en teknisk precisering i den finska texten av datumet för det slutliga beslutet om erkännande av yrkeskvalifikationer så att det ska vara tillgängligt senast den 31 december 2025. Den svenska texten ändras inte.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 184/2022 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Betänkande FvUB 41/2022 rd

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av räddningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i räddningslagen (379/2011) I enlighet med riksdagens beslut ändras i räddningslagen (379/2011) 2 a § 1 mom., 6 § 1 mom., 17 §, 27 § 4 mom., rubriken för 31 § samt 31 § 2 mom., 34 §, 35 § 3 mom., rubriken för 36 §, 36 b § 1 mom., 37 § 2 mom., 45 och 53 §, 54 § 1 mom., 81 § 1 mom., 89 § 2 mom. 3 och 10 punkten, ~~91 § 3 mom., 92 § 1 mom.,~~ 93 § 1 mom., 94 § 1 mom., 97 § och 104 § 1 mom.,

av dem 2 a § 1 mom., 27 § 4 mom., 81 § 1 mom. och 104 § 1 mom. sådana de lyder i lag 616/2022, 6 § 1 mom., rubriken för 31 § samt 31 § 2 mom., 35 § 3 mom., 36 b § 1 mom. och 89 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1353/2018, den finska språkdräkten i 17 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1353/2018, 34 § sådan den lyder i lagarna 1353/2018 och 616/2022, 89 § 2 mom. 3 och 10 punkten sådana de lyder i lag 1353/2018, ~~91 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1171/2016~~ och 93 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1078/2018, samt

fogas till lagen en ny 23 a och en ny 31 a §, till 36 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 616/2022, ett nytt 4 mom., till 47 §, sådan den lyder i lagarna 1353/2018 och 616/2022, nya 2 och 3 mom., varvid de nuvarande 2–5 mom. blir 3–6 mom., till 57 §, sådan den lyder i lag 1353/2018, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., till 63 §, sådan den lyder i lag 1078/2018, ett nytt 2 mom., till lagen en ny 81 a §, till 89 § 2 mom., sådant det lyder i lagarna 1353/2018 och 1166/2019, en ny 11 punkt, till 95 § ett nytt 2 mom. och till 98 § ett nytt 2 mom. varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

2 a §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *räddningsväsende* ett uppgiftsområde som består av förebyggande av eldsvådor och andra olyckor samt av räddningsverksamhet,

2) *räddningsverksamhet* brådskande uppgifter som syftar till att rädda och skydda människor, egendom och miljön när en olycka är överhängande eller inträffar samt till att begränsa de skador som olyckan orsakar och lindra följderna av olyckan,

3) utrymning brådskande evakuering av människor och egendom som sker på beslut av räddningsmyndigheten på grund av eldsvåda eller någon annan olycka eller av överhängande risk för dessa,

Betänkande FvUB 41/2022 rd

4) *befolkningsskydd* fullgörande av humanitära uppgifter under sådana undantagsförhållanden som avses i 3 § 1 punkten i beredskapslagen i syfte att skydda civilbefolkningen mot faror i samband med fiendtligheter eller katastrofer och hjälpa civilbefolkningen att övervinna de direkta verkningarna av dessa samt att tillgodose de nödvändiga förutsättningarna för civilbefolkningens överlevnad,

5) *räddningsverk* den organisation inom välfärdsområdet som ansvarar för den egna produktionen av tjänster som hör till räddningsväsendets uppgiftsområde,

6) *avtalsbrandkår* frivillig brandkår, anstaltsbrandkår, industribrandkår och militärbrandkår som hör till räddningsväsendets system och som har slutit ett avtal med välfärdsområdet om utförande av uppgifter som hör till räddningsverksamheten,

7) *samarbetsområde för räddningsverksamheten* ett sådant område som avses i 35 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021),

8) *räddningsverk som ansvarar för samarbetet inom räddningsverksamheten* ett räddningsverk i ett i 34 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård avsett välfärdsområde där det finns ett universitetssjukhus.

---

6 §

Att göra upp öppen eld

Öppen eld får inte göras upp under den tid för vilken Meteorologiska institutet har utfärdat varning för terrängbrand, eller om förhållandena på grund av torka eller vind eller av någon annan orsak är sådana att risken för terrängbrand eller annan eldsvåda är uppenbar. Med öppen eld avses lägereld eller annan motsvarande användning av eld, som kan leda till att elden sprider sig längs marken eller på grund av gnistbildning.

---

17 §

Brandvarnare

Ägaren till en byggnad är skyldig att se till att bostaden förses med ett tillräckligt antal brandvarnare eller andra anordningar som så tidigt som möjligt upptäcker en begynnande eldsvåda och varnar dem som finns i bostaden.

Ägaren till en byggnad ska se till att brandvarnarna och andra anordningar som avses i 1 mom. hålls i funktionsdugligt skick. Den som bor i en lägenhet ska utan dröjsmål meddela ägaren om fel på en brandvarnare.

I inkvarteringslokaler samt i vårdinrättningar och service- och stödboende som avses i 18 § har verksamhetsidkaren den skyldighet som ägaren till en byggnad har enligt 1 och 2 mom.

Ägaren till en byggnad eller dennes representant har rätt att få tillträde till en lägenhet, när det är nödvändigt för uppfyllandet av en skyldighet som anges i denna paragraf. Besöket i lägenheten ska ordnas inom rimlig tid och vid en tidpunkt som passar lägenhetsinnehavaren, om inte arbetet är brådskande eller av en sådan art att det kräver något annat.

Genom förordning av inrikesministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om antalet sådana brandvarnare och anordningar som avses i 1 och 3 mom. och deras placering och funktion.

Betänkande FvUB 41/2022 rd

4 kap.

Ansvar för räddningsväsendets uppgifter

23 a §

Delegationen för civil beredskap

För planering, utveckling och uppföljning av räddningsväsendet bistås inrikesministeriet av en delegation för civil beredskap. Delegationen kan ha sektioner.

Närmare bestämmelser om delegationens uppgifter, sammansättning, mandatperiod och sektioner utfärdas genom förordning av statsrådet.

27 §

Uppgifter för välfärdsområdets räddningsväsende och för räddningsverket

---

Välfärdsområdet kan ~~självt~~ dessutom producera de tjänster som hör till räddningsverksamheten enligt 32 § i denna lag genom att skaffa dem av avtalsbrandkårer eller andra sammanslutningar som är verksamma inom räddningsbranschen på det sätt som föreskrivs i lagen om välfärdsområden ~~eller enligt avtal skaffa dem av avtalsbrandkårer eller andra sammanslutningar som är verksamma inom räddningsbranschen, dock inte i uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt.~~

---

31 §

Ansvar för spaning efter skogsbränder och utfärdande av varning för terrängbrand

---

Meteorologiska institutet ska utfärda varning för terrängbrand för områden där den torra markytan och väderleksförhållandena bedöms medföra uppenbar fara för terrängbrand. Meteorologiska institutet ska se till att information om varningen sprids i behövlig omfattning.

31 a §

Lägesbildsverksamhet

Räddningsväsendets myndigheter ska för beredskapen för räddningsverksamhet, regleringen av beredskapen inom räddningsväsendet och tryggandet av produktionen av tjänster inom räddningsväsendet ordna lägesbildsverksamhet.

Inrikesministeriet svarar för ordnandet av den riksomfattande lägesbildsverksamheten inom räddningsväsendet i samverkan med det välfärdsområdets räddningsverk som svarar för ordnandet av den riksomfattande lägesbilden för räddningsväsendets verksamheten i välfärdsområdena.

Regionförvaltningsverken stöder inrikesministeriet i den uppgift som föreskrivs i 2 mom.

Betänkande FvUB 41/2022 rd

Bestämmelser om samlandet av de riksomfattande och regionala arrangemangen för läges- och ledningscentraler till större helheter som ordnas av ett eller flera välfärdsområden finns i 5 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet.

Räddningsverket svarar för ordnandet av välfärdsområdets lägesbildsverksamhet inom räddningsväsendet i samverkan med de övriga räddningsverken i samarbetsområdet för räddningsverksamheten.

Närmare bestämmelser om lägesbildens innehåll och sammanställande, analys, upprätthållande och distribuering av den får utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

34 §

Ledning av räddningsverksamhet

Räddningsledare är räddningsmyndigheten i det välfärdsområde där olyckan eller tillbudet har uppstått, om inte något annat har avtalats med stöd av 8 kap. i lagen om välfärdsområden eller föreskrivits med stöd av 5 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet. Räddningsverksamheten kan dock tillfälligt ledas av någon annan som är anställd hos välfärdsområdets räddningsverk eller av någon som hör till en avtalsbrandkår till dess att den behöriga räddningsmyndigheten tar över ledningen av verksamheten. Räddningsledaren utför denna uppgift under tjänsteansvar.

Vid fartygsoljeskador och fartygskemikalieolyckor på öppen fjärd på finskt territorialvatten eller inom Finlands ekonomiska zon tillsätts räddningsledaren dock av Gränsbevakningsväsendet.

I ett samarbetsområde övertar räddningsmyndigheten vid det räddningsverk som ansvarar för samarbetet inom räddningsväsendet ledningen av en situation, om det är nödvändigt för att samordna räddningsverksamheten i samarbetsområdet.

Inrikesministeriets räddningsmyndighet kan överta ledningen av en situation, om det är nödvändigt på grund av de riksomfattande arrangemang som behövs eller av olyckans art eller omfattning. Inrikesministeriets räddningsmyndighet ansvarar i sådana fall för uppdateringen av lägesbilden och för samordningen av verksamheten. Inrikesministeriets räddningsmyndighet har dessutom rätt att ge order om räddningsverksamheten och att bestämma om räddningsledaren och dennes verksamhetsområde.

Om det behövs för att klarlägga det ansvar och de befogenheter som olika myndigheter och aktörer har, ska räddningsledaren fatta ett uttryckligt beslut om inledande eller avslutande av räddningsverksamhet. Berörda myndigheter och parter ska underrättas om beslutet så snart som möjligt. Vid behov eller på begäran ska beslutet bekräftas skriftligt. Bestämmelser om räddningsledarens beslut att avsluta räddningsverksamhet i anslutning till efterröjning och efterbevakning finns i 40 §.

35 §

Ledning vid samverkan

En sakkunnig inom miljöskyddet ska kallas till den ledningsgrupp som inrättas för räddningsverksamheten vid oljeskador och kemikalieolyckor eller ges tillfälle att bli hörd. En sakkunnig inom miljöskyddet ska vid behov höras också annars.

Betänkande FvUB 41/2022 rd

36 §

Räddningsmyndighetens befogenheter

De befogenheter som avses i 1 mom. kan också utövas vid en uppenbart överhängande olycka, om det är nödvändigt.

36 b §

Åtgärder som gäller ett fartyg och dess last

Om ett fartyg på finskt territorialvatten eller inom Finlands ekonomiska zon sjunker, stöter på grund, blir part i en sammanstötning, springer läck, får maskinfel eller annars råkar i en situation där risken för läckage av olja eller något annat skadligt ämne är uppenbar, kan Gränsbevakningsväsendet bestämma att det ska vidtas sådana räddningsåtgärder eller andra åtgärder i fråga om fartyget eller dess last som det anser nödvändiga för att förebygga eller begränsa föroreningen av vattnet. Innan åtgärder vidtas ska Gränsbevakningsväsendet diskutera läget med Transport- och kommunikationsverket samt höra den behöriga miljömyndigheten, om inte situationens brådskande natur kräver något annat. Gränsbevakningsväsendet ska dessutom diskutera med fartygets ägare, med det bärgningsbolag som mottagit bärgningsuppdraget och med representanter för försäkringsgivarna, om det kan ske utan onödigt dröjsmål. I fråga om ett fartyg som har blivit ett vrak tillämpas 11 a kap. i sjölagen (674/1994).

37 §

Skyldighet att delta i räddningsverksamhet

Vid olyckor och tillbud har räddningsledaren allmän bestämmanderätt också över andra brandkårer än avtalsbrandkårer. En industribrandkår eller annan anstaltsbrandkår får dock anlitas bara om anstaltens säkerhet därigenom inte äventyras.

45 §

Bistånd mellan räddningsverken

Räddningsverket ska vid behov bistå ett annat räddningsverk vid räddningsverksamhet och i samarbete göra upp behövliga samarbetsplaner för räddningsverken om biståndsberedskap och om begäran om och lämnande av bistånd. Räddningsverken ska vara beredda att i räddningsverksamhet bistå varandra inom samarbetsområdet och att vid behov också bistå ett räddningsverk som hör till ett annat samarbetsområde för räddningsverksamheten. Räddningsverkens samarbetsplaner ska beaktas när i 33 § avsedda larmanvisningar görs upp.

Betänkande FvUB 41/2022 rd

47 §

Planer för räddningsverksamheten

Räddningsverken ska i samverkan och under ledning av de räddningsverk som ansvarar för samarbetet inom räddningsverksamheten göra upp planer för den ledning av räddningsverksamheten och det lämnande av bistånd som behövs inom samarbetsområdet för räddningsverksamheten.

De planer som gäller ledningen av och samverkan inom räddningsväsendet på riksnivå ska göras upp under ledning av inrikesministeriet och i samarbete med räddningsverken.

---

53 §

Hälsundersökningar för dem som hör till avtalsbrandkårer och andra motsvarande sammanslutningar

För rökdykare och andra personer som utför motsvarande tungt arbete ska det, när de hör till avtalsbrandkårer och andra sammanslutningar som ingått avtal, ordnas sådana hälsundersökningar som motsvarar de undersökningar som föreskrivs i 12 § i lagen om företagshälsovård (1383/2001) och som uppgifterna förutsätter och som är avsedda att förebygga och bekämpa hälsorisker och sanitära olägenheter som följer av arbete som hör till räddningsverksamheten och av arbetsförhållandena samt att skydda och främja personernas säkerhet, arbetsförmåga och hälsa samt andra förebyggande tjänster till den del dessa personer inte har rätt till företagshälsovård enligt lagen om företagshälsovård på grund av anställningsförhållande.

I fråga om ordnande av de tjänster som avses i 1 mom. ska överenskommas i det avtal som avses i 2 a § 2 mom. 6 punkten.

54 §

Arbetarskydd för dem som hör till avtalsbrandkårer och för frivillig personal

På arbetarskyddet för den som hör till en avtalsbrandkår och som deltar i räddningsverksamhet tillämpas arbetarskyddslagen (738/2002).

---

57 §

Behörighetsvillkor för räddningsväsendets personal

De examensfordringar som avses i 1 mom. uppfylls också av en person som har ett beslut enligt lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1384/2015) om en motsvarande behörighet som grundar sig på bevis på formella kvalifikationer och som förvärvats i någon annan stat inom

Betänkande FvUB 41/2022 rd

Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Bestämmelser om erkännande av yrkeskvalifikationer finns i lagen om Räddningsinstitutet

---

63 §

Behörighet för sotare

De examensfordringar som avses i 1 mom. uppfylls också av en person som har ett beslut enligt lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer om en motsvarande behörighet som grundar sig på bevis på formella kvalifikationer och som förvärvats i någon annan stat inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Bestämmelser om erkännande av yrkeskvalifikationer finns i lagen om Räddningsinstitutet.

81 §

Föreläggande att avhjälpa brister och avbrytande av verksamheten

Välfärdsområdets räddningsmyndighet ska ingripa i sådana brister i fråga om uppfyllandet av förpliktelser enligt denna lag som den konstaterar i samband med fullgörandet av sin tillsynsuppgift. Om en brist inte kan avhjälpas genast, ska räddningsmyndigheten bestämma att de ska avhjälpas och utsätta en frist för avhjälpan.

---

81 a §

Inspektion medan ett byggprojekt pågår

Välfärdsområdets räddningsmyndighet kan förrätta inspektion av ett byggnadsobjekt medan byggprojektet pågår, om byggnadstillsynsmyndigheten och räddningsmyndigheten bedömer att inspektionen är nödvändig för tillsynen över att tillståndsbestämmelser, planer eller bestämmelser som gäller byggande iakttas.

Räddningsmyndigheten utarbetar ett skriftligt utlåtande om inspektionen till byggnadstillsynsmyndigheten, som utifrån utlåtandet kan vidta behövliga åtgärder enligt markanvändnings- och bygglagen. Utlåtandet delges den som påbörjar ett byggprojekt och vid behov andra parter.

89 §

Rätt att få uppgifter för räddningsverksamhet och tillsynsuppgifter

---

I detta syfte har räddningsmyndigheten, både för att sköta tillsynsuppgifter och för att planera och fullgöra räddningsverksamheten, rätt att

---

Betänkande FvUB 41/2022 rd

3) få uppgifter om tillsynsobjekt ~~och uppgifter som anknyter till dem~~ ur Säkerhets- och kemikalieverkets register,

10) få uppgifter som avses i 90 § 3 punkten,

11) få uppgifter ~~ur det register över larmanläggningar som Nödcentralsverket för~~ om objektinformation, lokaliseringssuppgifter och geografisk information om till nödcentralen kopplade brandlarmanläggningar, automatiska släckanläggningar samt information om testverksamhet och felsituationer, som avses i 17 § 8 punkten i lagen om nödcentralsverksamhet.

~~91 §~~

~~Åtgärdsregister~~

~~Uppgifter enligt 2 mom. 1, 2, 5 och 6 punkten får införas om första insatsen och prehospital akutsjukvård som räddningsverket, avtalsbrandkårer och andra sammanslutningar som avses i 27 § 4 mom. sköter med stöd av avtal. Uppgifter om första insatsen får föras in av en aktör som deltagit i uppdraget i fråga.~~

~~92 §~~

~~Register över beredskapsuppgifter~~

~~Räddningsverket och sammanslutningar som i enlighet med 46 § är skyldiga att under räddningsverkets ledning delta i planeringen av räddningsverksamheten och sköta sina lagstadgade uppgifter i samband med räddningsverksamhet och att förbereda sig på skötseln av dessa uppgifter under normala förhållanden och undantagsförhållanden ska för skötseln av sina uppgifter och beredskapen för dem upprätta ett personregister över personer och resurser som avsatts för uppgifterna.~~

~~93 §~~

~~Övervakningsregister~~

För tillsynsuppgiften enligt 78 § i anknytning till säkerheten i byggnader och andra objekt och för inspektion av beredskapen enligt 84 § för räddningsverket ett övervakningsregister. I registret får föras in uppgifter enligt 8, 15, 16, 19, 21, 42, 62 och 90 § som fås för tillsyn. I registret får dessutom föras in uppgifter som avses i 89 § med undantag av uppgifter som avses i 89 § 3 mom. 1 punkten samt uppgift om det yrke som avses i 89 § 2 mom. 2 punkten underpunkt e. I övervakningsregistret får också föras in uppgifter enligt 80 § 4 mom. som antecknats i det protokoll som ska föras vid brandsyn och sådana uppgifter om beredskapsarrangemang som fås vid inspektion av beredskapen enligt 84 §. I övervakningsregistret får föras in externa räddningsplaner som avses i 48 §, de utlåtanden som avses i 81 a §, uppgifter som lämnats till räddningsmyndigheten i en-

Betänkande FvUB 41/2022 rd

lighet med 13 § i lagen om anordningar inom räddningsväsendet och anmälningar till räddningsmyndigheterna och av dem beviljade tillstånd som gäller tillsynsobjekt samt uppgifter om inspektioner av tillsynsobjekten enligt lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor.

---

94 §

Personregister över dem som deltar i räddningsverksamhet med stöd av avtal

Räddningsverket får för att säkerställa aktionsberedskapen inom räddningsverksamheten och planera användningen av räddningsväsendets resurser föra ett personregister över personer som deltar i räddningsverksamhet och som hör till avtalsbrandkårer och andra sammanslutningar som ingått avtal. I registret får föras in namn, födelsedatum, personbeteckning, utbildning inom räddningsbranschen, adress och annan kontaktinformation.

---

95 §

Ansvar för räddningsväsendets kostnader

Bestämmelser om finansieringen av kostnaderna för det räddningsväsende som ingår i välfärdsområdenas organiseringsansvar finns i lagen om välfärdsområdenas finansiering (617/2021).

---

98 §

Ersättning för bistånd vid räddningsverksamhet

Om ett räddningsverk bistår ett annat räddningsverk med materiel och manskap eller på något annat sätt, ska det mottagande verket betala full ersättning, om inte något annat avtalas.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller också i situationer där en begäran om bistånd grundar sig på en samarbetsplan eller på ett förordnande av räddningsmyndigheten vid det räddningsverk som ansvarar för samarbetet inom räddningsverksamheten.

Den som lämnar handräckning ska avtala med räddningsmyndigheten om eventuell ersättning för handräckning som ges enligt 49 § 1 mom.

104 §

Ändringssökande

Omprövning av en statlig myndighets beslut enligt 58, 96 § 1 mom. och 102 § får begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Betänkande FvUB 41/2022 rd

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 2 a § 1 mom., 27 § 4 mom. och 95 § 2 mom. träder dock i kraft den 1 januari 2023.

Skyldigheten enligt 17 § i denna lag för ägare av en byggnad att skaffa brandvarnare och hålla dem i funktionsdugligt skick träder i kraft två år efter ikraftträdandet av lagen.

De planer för räddningsverksamheten som avses i 47 § 2 och 3 mom. i denna lag ska uppdateras och vid behov förnyas inom ett år från ikraftträdandet av lagen.

Den som enligt författningar som gällde vid ikraftträdandet av denna lag har varit behörig att sköta uppgifter som avses i 57 § 1 mom. och 63 § i den lag som ändras är fortfarande behörig att sköta dessa uppgifter efter ikraftträdandet av denna lag.

Den som före ikraftträdandet av denna lag har fått ett villkorligt beslut av Utbildningsstyrelsen om erkännande av yrkeskvalifikationer för uppgifterna i fråga och senast den 31 december 2025 får ett slutligt beslut om erkännande av yrkeskvalifikationer är behörig att sköta uppgifter som avses i 57 § 1 mom. och 63 § i den lag som ändras.

2.

Lag

om ändring av lagen om Räddningsinstitutet

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om Räddningsinstitutet (607/2006) en ny 2 a § som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 a §

Erkännande av yrkeskvalifikationer som förvärvats i någon annan stat inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Räddningsinstitutet ska i de fall som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1384/2015) i fråga om yrkeskvalifikationer som förvärvats i någon annan stat inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, fatta beslut om den rätt att vara verksam i sådana uppgifter som avses i 57 § 1 mom. och 63 § i räddningsla-

Betänkande FvUB 41/2022 rd

gen och i 8 § 2 mom. i lagen om nödcentralsverksamhet (692/2010) med iakttagande av lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Beslut av Utbildningsstyrelsen om erkännande av yrkeskvalifikationer som utfärdats för ikraftträdandet av denna lag ska gälla även efter ikraftträdandet.

Om Utbildningsstyrelsen kräver kompensationsåtgärder av sökanden, ska sökanden vidta åtgärderna och få ett slutligt beslut om erkännande av yrkeskvalifikationer senast den 31 december 2025. Utbildningsstyrelsen fattar det slutliga beslutet i ärendet.

Helsingfors 17.2.2023

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Mari Rantanen saf
vice ordförande Mari-Leena Talvitie saml
medlem Tiina Elo gröna
medlem Eveliina Heinäluoma sd
medlem Hanna Huttunen cent
medlem Mikko Kärnä cent
medlem Mats Löfström sv
medlem Matti Semi vänst
medlem Jenna Simula saf
medlem Kari Tolvanen saml
medlem Heidi Viljanen sd
ersättare Ben Zyskowicz saml.

Sekreterare var

plenarråd Sanna Helopuro.